

Edini slovenski dnevnik v Zjedinenih državah. Izhaja vsak dan izvenredno nedelj in praznikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

AMERIKANSKO-SLOVENSKA KOLEDARJA za leto 1910

Je isel. Kedo rojakov ga želi dobiti, naj nam doloži 30 centov, kar lahko stori tudi s naročninom "Glas Naroda" vred.

Upravništvo "Glas Naroda".

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. NO. 37. — ŠTEV. 37. NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 14, 1910. — PONEDELJEK, 14. SVEČANA, 1910. VOLUME XVIII — LETNIK XVIII

Iz delavskih krogov. - Delavci v Butte, Mont.

VSLED BOJUJOČIH SE DELAVSKIH ORGANIZACIJ PRIDE V BUTTE DO POČIVANJA.

Štrajk v Bethlehemu, Pa., je nespremenjen; delavci se organizirajo.

ŠTRAJK PREDILOCEV V MEXICO.

Butte, Mont., 14. febr. Tukaj je pričakovati takih delavskih neprilic, da bodo morale končno vse delo v tukajšnjem okrugu počivati. Med delavskimi unijami je namreč prišlo do spora glede pristojnosti v odločevanju pri nekaterih vprašanjih. Unija masinistov je večerjave sklenila, da se prične s štrajkom, ako družba do torka jutraj ne nastavi nekega odlovljenega mazača strojev. Ako prično masinisti štrajkati, potem bodo moralo vse delo v okrugu počivati.

Bethlehem, Pa., 14. febr. Vodje štrajka v tukajšnjih jeklarnah so večerjave pri posej sklenili, da bodo organizirali vseh 400 delavcev, ki delajo v tovarni za stroje št. 3. Semkaj je dospel tudi nek organizator iz Buffalo, N. Y., kateri bode organiziral modlarje, ki delajo v tukajšnjih Schwabovih tovarnah. Večraj se je v raznih katoliških cerkvah pridigovalo o štrajku. Nekteri duhovni so svetovali delavcem, naj ostanejo zvesti svojim organizacijam, drugi so jim pa svetovali, naj se vrnejo na delo, da se tako izognejo pomankanju in da ne "demoralizujejo" lokalno trgovino.

NAGRADENA POŠTENOST.

Jeden najditelj je dobil smodko, drugi "hvala lepa" kot nagrado.

Človek mora biti pošten itd. se glasi znan pregovor, toda kdor bi ga izrekel v navzočnosti Max Wiedermana, ki je ubog hudič in leži sedaj v Kings County bolnici v New Yorku ali v navzočnosti prevažalca ledu J. McDonalda iz "Cambridge, Mass., bi slabo našel. Zadnji je našel denarnico z \$1900 in zamudil je dve uri pri delu, zakar mu je bila plača odtrgana, da je našel lastnika denarja. Kot nagrado je dobil smodko za pet centov, ktere si pa ni upal priznati, ker je mislil, da je napolnjena s kakim razstreljivom. — Wiederman je našel \$138 v gotovini iz ta denar je oddal superintendentu bolnice, kateri mu je rekel, da ga bode lastnik gotovo obdaril, če bode slišal, da je revež in zraven tega še volan. Nek mož, ki poseduje avtomobil in veliko prodajalno, se je javil kot izgubitelj, je vzel denar in je Wiedermanu roko krepko stisnil. Potem se je poslovil; ko je začuden Wiederman roko odprl je bila tako prazna, kakor prej.

Južni tečaj ni najden.

Punta Arenas, Chile, 12. febr. Parnik Pourquoi Pas francoske polarne ekspedije je dospel večerjave semkaj in bode ostal štirinajst dni v zalivu. Dr. Jean Chareot in njegov spremljevalec sta pri dobrem zdravju, vendar sta trpela na skorbutu. Južnega tečaja ekspedije ni dosegla.

300 iztisov

KOLENDARJA za letošnje leto imamo v zalogi. Kdor rojakov ga še nima, naj hitro poseže po njem in nam doloži 30 ct., kar se tudi lahko v poštinih znakih zgodi.

Upravništvo "GLAS NARODA" 82 Cortlandt St., New York.

Zgubljen parnik vojnne mornarice.

VLAČNI PARNIK NINA OD NAŠE VOJNE MORNARICE SE JE NEZNANO KAM ZGUBIL.

Pogrešajo ga že več dni, toda dosedaj niso našli o njem sledu.

TRIDESET MORNARJEV.

Norfolk, Va., 14. febr. Vlačni parnik naše vojnne mornarice, imenovan Nina, se je neznan kam na morju izgubil in sedaj ga že skoraj teden dni zman iščejo po Atlantiku. Parnik iščeta sedaj oklopnici Louisiana in Birmingham, kateri sta večerjave poslali semkaj brezzične brzjavke, vstojem katerih se jima dosedaj kljub vlaštrskemu naporu iskanju ni posrečilo dobiti tudi najmanjšega sledu o zgubljenem parniku. Iskanje se tudi danes nadaljuje. Na imenovanem parniku je trideset mornarjev naše vojnne mornarice in kakor so mornarji prepričani, je le malo nade, da bi se še kedaj posrečilo parnik Nina najti. Parniki, kakoršne je Nina, se, ako zavozijo na pečine, latro potope in to se je najbrže zgodilo tudi s tem parnikom. Ako se je potopil, potem se najbrže ni zamogel niti eden mornar rešiti.

Na parniku Nina ni bilo brezzičnih brzjavinih aparatov in ker je bil opremljen le z jednim vijakom, je bil v minolem tednu na Atlantiku, so bili izvanredni. Ako je parnikovo krmi-lo zajedno z vijakom pokvarjeno, potem mora brez vsake pomoči pluti kje med Bostonom in Norfolkom, toda v tem slučaju bi ga že davno ugledali iz obrežnih parnikov, kateri obrežni promet med obema mesti je dokaj živahen. Ker ga pa dosedaj od onega dne, ko je ostavil Chesapeake Bay, ni bilo videti, se je najbrže kmalo potem, ko je odplnil iz imenovanega zaliva, potopil. Na parniku so imeli za 3 dni hrano, tako, da je tudi vsled primanjkanja hrane mornarje doletela osoda.

KONZUL USTRELJEN.

Hitra smrt bolivijskega zastopnika Dachot v Algieru.

Algier, 12. februarja. Tukajšnji bolivijski konzul L. Dachot je bil večerjave od nekega nepoznanca ustreljen in usmrten, ko je stopil v svoj avtomobil. Konzul se je hotel peljati na pomol, kjer je hotel povprašati po parniku "General Chanzy" na katerem sta bila dva njegova prijatelja. Drugo poročilo javlja, da je konzul ustreljen njegova ljubica in da je temu vzrok maščevanje.

FORMELNA OTVORITEV SLOVANSKEGA DOMA V NEW YORKU.

Na praznik Washingtonovega rojstva se Slovanski dom formalno otvori.

Vodstvo Slovenskega naselniškega društva nam naznanja, da se bode dne 22. februarja, oziroma na praznik Washingtonovega rojstva, vršila formalna otvoritev družbenega doma, 436 zapadna 23. ulica v New Yorku, in sicer zvečer ob 8. uri. Hiša bode odprta za pregled in damski odbor priredi istega dne popoludne med 3. in 5. uro sprejem. Vsakdo je povabljen, da si ogleda najmlajši in najlepši naselniški dom, kar jih imamo v New Yorku.

Kakor smo svoječasnno že poročali, veljal je Slovanski naselniški dom \$33,000 in večinno te svote je prispevala iskrena prijateljstva Slovanov, Mrs. Hellen Hartley Jenkins.

Japonska oboroževanja.

Victoria, B. C., Canada, 14. febr. Iz japonskega časopisa, ki je dostojno semkaj po pošti, je razvidno, da bode japonska vojna mornarica po novem mornaričnem načrtu dobila do leta 1917 — 21 novih vojnih ladij.

Posledice zadnjega viharja ob Atlantiku.

MED VIHARJEM, KI JE VLADAL V PETEK IN SOBOTO, SE JE POTOPILO DESET LADIJ.

Ob obrežju države Connecticut je bode utonilo nekoliko mornarjev.

S N E G.

Vihar, ki je divjal minoli petek in soboto ob vsem našem atlantskem obrežju, je zahteval, v kolikor je dosedaj znano, obilo žrtve. Tako se poroča, da se je potopilo najmanj deset ladij. Dasiravno smo nekoliko viharja dobili tudi v New Yorku, se vendar ne more trdit, da je divjal tudi v našem mestu. Vsekako je pa bil promet skoraj povsod ovrhan, kajti snežilo je kakor že dolgo ne in potem se je snegu pridružila še toča, tako, da je bilo z prometom v našem mestu zelo na slabem. Do sedme ure jutraj je padlo v mestu nad 4 palce snega. Toploner je kazal le 25 stopinj nad ničlo. Veter je vel z hitrostjo po 50 milj na uro tako, da so povsod nastali veliki zameti in nekatere hiše na samem so bile na jedni strani popolnoma zametene.

Ob obrežju Coney Islanda je napravilo velikansko valovje obilo škode.

Saratoga, N. Y., 13. jan. Ob dolehnih Adirodačkih divjajo snežni viharji, kakoršnih tukajšnje prebivalstvo ne pomni že od leta 1888 nadalje. Ceste v countyju Saratoga so tako zametene, da je vsak promet izključen. V nekaterih krajih je sneg po 20 čevljev visok, tako da je tudi pošta nemogoče razvoziti.

Oswego, N. Y., 13. febr. Večerjave noči je tukaj padlo 15 palec snega in še vedno sneži. Železniški promet je skoraj ustavljen.

South Norwalk, Conn., 13. febr. Neka nepoznana jadranka se je pri Nauroo Islandu potopila. O mornarjih ni sledu in so najbrže vsi utonili.

Razne novice iz inozemstva.

SLAVNOZNANI MAROKANSKI ROPAR RAISULI JE UMRL VSLED ZASTRUPLENJA.

Francija se je naveličala obravnavati z marokanskim sultanom.

RAZNOTEROSTI.

Tangier, Maroko, 13. febr. Po vsem svetu znani roparski glavar Raisuli, kateremu se je moral deloma pokoriti celo prejšnji marokanski sultan, je večerjave umrl vsled strupa, ktere ga so mu dali med hrano brezdomno njegovi nasprotniki. Pred par leti je Raisuli odvedel v gorovja ameriškega trgovca Perdierisa, ktereza je šele potem izpustil, ko je dobil zanj \$50.000 odkupnine. Tedaj je banditi zadobil svojo svetovno slavo. Marokanski vladi se ni nikdar posrečilo roparja vjeti. Da ga stori neškodljivim, ga je končno marokanski sultan imenoval governerjem pokrajine Džebala.

Rim, 13. febr. Na svojem potovanju iz Afrike v Ameriko se bode bivši predsednik Zjedinenih držav Th. Roosevelt za nekaj dni ustavlil tudi v Rimu. Tem povodom bode baje tudi govoril v tukajšnji cerkvi Metodistov dasiravno njegovo predavanje še ni natančno določeno. Župan tukajšnje-ga mesta, Nathan je sklenil, da se da Rooseveltu na razpolago mestna dvorana, v slučaju da bi bil pri volji predavati.

Paris, 13. febr. Marokanski sultan Mulaj Hafid neprestano kljubuje francoski vladi in vsled tega je slednja sklenila, da bode proti Maroku energično nastopila. Ako sultan ne bode priznal ono, kar se je nedavno med marokansko komisijo in francoskim ministerstvom inostranih del sklenilo glede marokanskega držav-

Boj proti napredku. Splošna agitacija.

KATOLIČANJE PRIČNO V PRIHODNEM TEDNU Z AGITACIJO PROTI SOCIJALIZMU.

Stem je pričela baje biti zadnja ura socijalističnemu gibanju

"SMASH THEM!"

Zastopniki katoliške cerkve v Zjedinenih državah so sklenili da bode pričeli prihodno sredo z splošno agitacijo proti razširjanju socijalizma v Ameriki, kateri se je pričel v novejšem času nepričakovano hitro razširati med vsemi sloji našega prebivalstva in med vsemi narodnostmi. Ta agitacija se naravno prične v New Yorku in sicer najpreje v takozvanem katoliškem kolegiju na Madison Ave. in 51. ulici. Tam se bode pričela serija predavanj, pri katerih bode govorniki deinali stališče katoliške cerkve proti socijalizmu. Gospoda, ki je na čelu te agitacije, je namreč prepričana, da bode socijalizem potom par predavanj popolnoma vničila, oziroma ta gospoda ima iste ideje in nade, kakoršne je imel pokojni Bismark, ki je mislil, da bode naprednost ljudstva v najkrajšem času popolnoma vgnobil, in ki se je s temi idejami le nesmrtno blamljav. V New Yorku prevladuje prepričanje, da se bode z katoličani ravno tako zgodilo, kakor z Bismarkom, kajti socijalizma ni mogoče spraviti iz sveta z "religiozni-mi idejami in argumenti." Toda katoličanje bode kljub temu poskušili in sicer na ta način, da bode javnosti pokazali, kako stališče zavzema katoliška cerkev napram socijalizmu. Oni naznanjajo tudi, da bode pokazali svoje sredstva, s katerimi je mogoče probujenje ljudstva in napredek prave svote vničiti.

Katoliška predavanja se bode vršila pod vodstvom katoliškega zavoda "Institutes of Scientific Study". K predavanjem bode dovoljeno priti le možkim in sicer pred vsem onim, ki so katoliškega mišljenja, vendar bode pa zamogli priti tudi ljudje, kateri so pristavi vedno naraščajoče socijalistične stranke. Pri predavanju zavarje vsakdo predavateljem stavi poljubna vprašanja, kajti duhoven, imenom Martin, bode na vsako vprašanje "znanstveno" odgovoril.

Jednaka predavanja se bode vršila tudi v Cooper Institute.

Pri prvem zborovanju bode predsedoval škof Farley in pri drugih dolehnih zborovanjih vedno po jeden izmed višjih katoliških duhovnov. Med drugimi govorniki bode nastopil tudi profesor Kirby, od takozvanega katoliškega vseučilišča. Ta govornik se bode bavil pred vsem z delavskimi plačami in z dolžnostmi delodajalcev napram delavcem.

Stoletnica rojstva Leva XIII.

Dne 2. marca t. l. se bode obhajala v Rimu stoletnica rojstva velikega papeža Leva XIII. V to štrho je izvoljen poseben odbor.

nega posojila, bode Francija zasedla carinske urade v Casablanca in poleg tega bode nastopila tudi z drugimi republiškimi. — Iz Fesa se tudi javlja, da je sultan Mulaj Hafid nedavno prepodil francoskega sultana iz svoje palače. Poleg tega je razžalil tudi francoske častnike, kateri so pripeljani francoskemu poslanstvu v Fesu.

Graulhej, Francoska, 13. februarja. Vsled eksplozije bombe je bilo večerjave tukaj razdejano stanovanje nekega tovarnarja usnja. Razbite so šipe in tudi pohištvo v hiši je razdejano. Eksplozija je bila tako jaka, da jo je bilo čuti v okrožju več jardov. Ranjen ni bil nobeden. Atentat se podtikuje inozemskim delavcem, ki štrajkajo.

Paris, Francija, 13. febr. Iz Fesa Maroko se javlja listu "Matin", da postaja položaj vsled zadržanja sultana Mulaj Hafida napram drugim oblastim, posebno proti Franciji, jako resen. Sultan se brani potrditi razpravo z ozirom na francosko posojilo in naročil je mnogo aretovanj. Francoski konzul je proti temu protestoval.

Nove dežele ob južnem tečaju.

ANTARKTIČNA EKSPEDICIJA POD VODSTVOM CHARCOTA JE BILA V ZNANSTVENEM POGLEDU VSPEŠNA.

Nove dežele so našli južno od Aleksandrove dežele.

V PUNTA ARENAS.

Valparaiso, Chile, 13. febr. Francoska polarna ekspedija, katero je vodil dr. Jean M. Chareot, je prišla 70. st. južne širine in do 126. st. zapadne dolžine. Ekspedija je dosegla velike znanstvene uspehe, kajti na svojem potovanju je odkrila neko prej še nepoznano deželo, ki se razprostira zapadno in južno od Aleksandrove dežele.

Punta Arenas, Chile, 13. februarja. Znanstveni uspehi francoske ekspedije na južni tečaj pod vodstvom dr. Jean Chareota, so izdatne. Vodja ekspedije je dospel semkaj z parnikom Pourquoi Pas.

Tekom prvoga antarktičnega poletja, katero je ekspedija prebila onstran antarktičnega vsporednika, se je imala skoraj neprestano boriti z raznimi neprilicami, tako da je je že vsakdo mislil, da ekspedija ne bode dosegla nikakih uspehov. Kljub temu se je pa Chareot posrečilo izmeriti novo odkrito deželo, ki se nahaja južno od otoka Adelaide. Ekspedija je obiskala tudi Aleksandrovo deželo, ki je povsem nerodovita in polna ledenikov ter skalovja. Ker ekspedija tamkaj ni našla varnega zavetja, so potem člani ekspedije zimovali na Petermanovem otoku. Dasiravno je bilo vreme primeroma milo, je vendarle mnogo članov ekspedije zbolelo.

Tekom drugega antarktičnega poletja je Chareot preiskal otok Deception in Budgeman, ki spadata k juž. Shetlandskim otokom. Dalje proti jugu je ekspedija odkrila dosedaj nepoznane kraje, ki se nahajajo južno in zapadno od Aleksandrove dežele. Ko je potem ekspedija obiskala še enkrat Petermanov otok, je potovala še dalje do 70. st. južne širine in 126. st. zapadne dolžine. Od tam se je ekspedija napotila proti severu, oziroma med svet.

RAZSTREBA NA OKLOPNICI VIRGINIJI.

Dva topničarja sta bila pri tem ranjena.

Washington, D. C., 11. februarja. Na oklopnici naše vojnne mornarice, Virginia, se je danes na višini Guantanamo, Cuba, pripetila razstrelba in sicer, ko so na oklopnici streljali v pozdrav. Pri tem sta bila dva topničarja ranjena. Jednemu so morali desno roko odrezati, dočim je drugi nevarno poškodovan na glavi. Oba so prepeljani na bolniško ladjo Brodovja. Vojne ladje atlantskega Brodovja se sedaj mude na cubanskem vodovju pri strelnih vajah. Vzroke razstrelbe bode natančno preiskali.

Denarje v staro domovino

za \$ 10.30	50 kron,
za 20.45	100 kron,
za 40.90	200 kron,
za 102.25	500 kron,
za 204.00	1000 kron,
za 1018.00	5000 kron

Poštarna je v šteta pri teh svotah Doma se nakazuje svote popolnoma lplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave lplačajo c. kr. pošni hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprišnje-ne do \$25.00 v gotovini v priprečenem ali registriranem plinu, večje vsote po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft. FRANK SAKSEB CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 614 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Po katastrofi pri Balearskih otokih.

VALOVJE JE VRGLO MNOGO TRUPELJ POTOPLJENEGA PARNIKA GENERAL CHANZY NA KOPNO.

Tam, kjer se je imenovali parnik potopil, bodo zgradili svetilnik.

JEDINI REŠENI.

Palma, Majorca, 13. februarja. Valovje je večerjave ves dan prinašalo na obrežje tukajšnjega otoka trupla mornarjev in potnikov francoskega parnika General Chanzy, kateri vsi so morali utoniti. Oblasti so razpostavile po vsem obrežju straže, katerih naloga je iskati trupla in paziti, bi li ne bilo mogoče na morju ugledati kak rešilen čoln. Mogoče je namreč še vedno, da se je saj nekoliko ljudi nesrečnega parnika rešilo.

Mareel Rodel, carinski urdnik iz Algiera, kateri je, v kolikor je dosedaj znano jedini človek, ki se je rešil iz omenjenega parnika, tudi ni tekem večerjavnega dneva v toliko okrevl, da bi zamogel kaj natančnejšega povedati o grozni katastrofi. Ko se je parnik v sredo potopil, se je Rodel poprijel komada lesa in tako ga je valovje prineslo na obrežje otoka Majorca. Tu je potem vso noč nezavesten ležal. Drugo jutro se je probudil in je počasi, z naporom vseh svojih moči odšel proti Ciudadela, kamor je popolnoma trujen prišel. Iz njegovega govorjenja so prebivalci šele zvedeli, da se je parnik General Chanzy potopil.

Tudi ako bi se mornarjem potopljenega parnika posrečilo spustiti v morje rešilne čolne bi bila rešitev popolnoma izključena, kajti z malimi čolni bi vsled velikanskega valovanja ne bilo nikamor mogoče veslati.

O tem so vsi prebivalci Balearskega otoka prepričani. Oblasti so sedaj sklenile, da bode severno od otoka Minorca zgradilo velik svetilnik, kajti tam se je že mnogo ladij potopilo in med temi je General Chanzy zadnji. Morska ožina med otokoma Majorca in Minorca je vsem mornarjem že od nekdaj znana kot jedna najnevarnejših. Tam sta se potopila tudi parnika Ville de Rome in Izak Pereire.

Bolivijski konzul Dachot iz Algiera se je večerjave napotil proti luki, da izve podrobnosti o katastrofi, kajti na parniku sta bila dva njegova prijatelja. Ko je pa bil na poti, ga je neka deklica, ki je bila njegova pri-ležnica iz osvete ustrelila.

Paris, 13. febr. Kakor poroča tukajšnje časopisje je bilo na potopljenem parniku General Chanzy trideset ton smodnika nakrčenega. Vsled tega so uradniki parobrodne družbe Compagnie Transatlantique deloma prepričani, da se je na parniku pripetila razstrelba smodnika in da je to vzrok katastrofe.

20letno delo Südmarke.

Lani je minolo 20 let, odkar dela med Slovenci najnevarnejše in najpogubnejše nemško družstvo Südmark. Danes šteje družstvo nad 700 podružnic in 365,000 članov. Podružnice so združene v 28 "Gau". Družstvo vzdržuje 130 ljudskih knjižnic s 120 tisoč knjigami. Samo na Spod. Štajerskem je kupila Südmarka nad 1000 orolov zemlje ter tam naselila pruske protestante. Družstvo je razdelilo nad 1 milijon kron, od teh so dobili nemški dijaki na ustanovah 30,000 kron.

Krasni novi in brzi parnik
Martha Washington
 (Avstro-American proge)
 odpljuje v soboto dne 19. februarja;
 voznja do Trsta samo 14 dni.
 do Trsta ali Reke - - - \$38.00
 Cena voznih listkov: do Ljubljane - - - \$38.60
 do Zagreba - - - \$39.20

51 LJUDI UTONILO.

Angleški parnik Lima se je na Magellanovi ožini potopil.

Santiago de Chile, 14. febr.

Parnik Lima, ki je last Pacific Navigation Co. v Liverpoolu in ki pluje med Liverpoolom in jugoameriškim lukami, se je na Magellanovi ožini, oziroma pri prevozu Humboldt med južnim obrežjem otoka San Pedro in Chiloe potopil. Pri tem je utonilo petdeset potnikov in prvi krmar. Parnik je najbrže popolnoma zgubljen. Na angleški parnik Hathumad se je rešilo 200 ljudi iz prvoga parnika, toda med viharjem je prišel tudi drugi parnik v tako nevarnem položaju, da je moral ostaviti ono mesto, ko je bilo razum mornarjev na prvem parniku še 88 potnikov. Chilenska vlada je sedaj poslala tem potnikom in mornarjem jedno vojno ladjo na pomoč in Pacific Navigation Co. pel ladjo.

Nesreča se je pripetila daleč od najbližnje brzjavne postaje, tako, da o njem ni bilo mogoče nikamor poročati.

Parnik Lima so zgradili leta 1907 v Glasgowu.

Dr. Cook v Chile.

Valdivia, Chile, 14. febr. Znani polarni potnik, dr. Frederick Cook, ki je svoječasno trdil, da je odkril severni tečaj, je dospel semkaj s svojo ženo in sicer na parniku Osiris iz Montevideo, Uruguay. Dr. Cook potuje pod imenom T. Craig. Danes je s svojo ženo odpotoval dalje proti severu. Medtem, ko je pripoznal, da je dr. Cook, pa ni hotel s časniki poročevalci govoriti.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

deloma tudi po colombijskem ozem-
lju, predno bi prišla do Panamskega
prekopa. Vsa mehikanska vojna
mornarica pa ne izda toliko, kakor
jedna sama naša oklopna, tako, da
iz morske strani Mexico itak ničesar
ne opravi. Mehikanske sovražnosti
toraj niso nič drugega, kakor navad-
ne pojave bujne fantazije naših čast-
nikov, kateri imajo najbrže dovolj ča-
sa na razpolago, da se ukvarjajo s ta-
ko bojevitvo politiko. Z vsemi ostali-
mi ameriškimi delkami so pa Zje-
dinjene države lahko hitro gotove,
ne da bi bilo treba naši vladi izda-
vati neštivilno milijonov dolarjev za
gradnjo panamskih utrdb.

Napredek na Španskem.

Tudi na Španskem je opažati na-
predek, dasiravno je zelo počasen.
Vsemogočnemu klerikalizmu se je
ljudstvo tako energično uprlo, da je
nastala vsestranska reakcija proti
zatiranju ljudstva, vsled česar je bi-
la vlada prisiljena dati ljudstvu iz-
datne koncesije, ako se je hotel ohrani-
tati zajedno z dinastijo še za nekaj
časa na krmilu.

Španska je krasna dežela in je do-
movina vina ter krasnega petja. Ven-
dar se pa v tej lepi deželi že dolgo
vrsto let vrše domači boji, o katerih
ostali svet le redkokdaj kaj natane-
nejšega izve. Čestokrat se poroča o
revoltah v Barceloni ali Seviji, po-
tem o štrajkih v Bilbau in Samareo
in končno o grozinih vladinih umorih
"revolucionarjev" in "anarhistov"
ter o ravno tako grozinih špansk-
kih zaporih. Moderna država se na
Španskem rodi med nepopisnimi bo-
lečinami.

In vendar je tudi Španska že po-
stala moderna kapitalistična država,
kteraj mora vojskovati kolonialne
vojne zgolj v kapitalistične svrhe in
po nalogu kapitalistov. V zgodovini
kolonialnih vojn je najnesramnejša
in najpodeležja bila brezdomno ona
vojna, katero je vodila sveta hčerka
(kakor se nazivlja Španska) katoliš-
ke vere. Neka družba kapitalistov
je skušala v sosesčini itak nič vred-
nih španskih kolonij v severni Afri-
ki izkoristiti jedva najdena ležišča
železne rude — in domovina ponos-
nih hidalgov je bila takoj priprav-
ljena one rudnike staviti pod var-
stvo španske krone. Posledica temu
je bila vojna v Afriki, revolucija v
Barceloni in prepoditve konservativ-
nega ministerstva, katero se je mo-
ralo umakniti liberalnemu.

Toda ljudsko gibanje se ni dalo
ustaviti s pomočjo raznih koncesij
od strani novilo gospodarjev. Priti-
sek, kateri prihaja na špansko ljud-
stvo od strani klerikalizma, je zahtev-
val, da ljudstvo še v nadalje ener-
gično nastopa in tako se je zahteva-
lo, da se odstrani takozvani konkord-
dat, ki je tak, da je Španska neke
vrste privesek vatikana. Kakor ved-
no, tako so tudi sedaj v Rimu izjav-
ili, da se glede tega sploh ne bode
razpravljalo. Španska vlada je pa
sedaj napela druge strune, ako je
verjeti brzojavnim poročilom in je
potom svojega uradnega glasila izjav-
ila, da sploh ne reflektira na raz-
prave z vaticanom in da bode hodila
svojam potem. Kaj pomenja ta od-
govor za Špansko in za katoliško
cerkev, zamoremo šele potem zapo-
sati, ako nam je jasno, kako moč
ima na Španskem oficijelen katoliz-
em.

Na svetu najbrže ni ljudstva, ktero
bi bilo malo verno in ki bi znalo
tako grozno kleti in ki bi dogme kr-
šćanske morale tako malo spoštovali,
kakor špansko. Vendar pa na
svetu tudi ni naroda, ki bi bil vati-
kanskemu vplivu tako podvržen, kakor
španski. Absolutistični pristaji
pretendanta Don Carlosa so prišli
sedaj zopet do vpliva in njihove kle-
rikalno - konservativno - avtokratične
ideje so merodajne tako na dvo-
ru, kakor tudi v najnižjih slojih ne-
srečnega naroda. Vzgoja mladine je
prešla popolnoma v roke klerikalcev,
tako, da od te mladine ni pričakovati
nikakega znanja. Baš na polju šol
se zamore z odstranitvijo konkord-
data mnogo dobrega doseči. Ako sedaj
vlada svojo dana obljubo izpolni, po-
tem mora pred vsem skrbeti za to,
da se šole popolnoma reformirajo.
Nadalje mora vlada, ako izpolni svojo
obljubo, skrbeti za to, da pride
cerkev zopet nazaj v svoje prvotne
tirive. Sedaj na primer izvršujejo
cerkvene oblasti tudi razne posele, ko-
je bi morale izvrševati civilne obla-
sti, kajti cerkev se itak po njenih
lastnih naukih ne sme vtikati v po-
svete zadeve.

Svoboda, narava in pravica so to-
na Španskem manjšale vedno v toli-
keji meri, v kolikoj meri je gospod-
stvo Rima narasčalo. Na ono, kar
mora biti v vsaki moderni državi, se
na Španskem ni smelo ozirati in tako
je bil ves razvoj nemogoč. Posle-
dica tega je pa bila, da je tudi revol-
ucionarno in socialistično gibanje
na Španskem kar najlepše napredova-
valo.

Konec tega leta se bodo vršile
na Španskem splošne volitve v cor-
tese in tedaj pridejo v španski par-
lament tudi prvi socialisti, kateri bo-
do v parlamentu nadaljevali z onim
bojem, kterega so že desetletja vo-
dili izven parlamenta. S tem si bode
svoboda pričela pridobivati zadnjo
trdnjavo, katero ima vatican še v Ev-
ropi. In ako nas vsi znaki ne vara-
jo, bode potem vatican, ki bode v
Evropi takorekve ostal brez domovi-
ne, skušal udomačiti se na amerišk-
ih tleh, kjer bode dobil saj nekoliko
podpore pri naših milijonarjih. In
že radi tega je naša dolžnost marlji-
vo slediti dogodkom na Španskem.

Razvoj prometnih sredstev:

CESTE, PLOVBA, POŠTE, ŽELEZ-
NICE, TELEGRAF IN TELEFON.

IX.

Zanemarjene prometne zveze v sred-
njem veku. Pomen cerkve. Nove brat-
ovščine za zgradbo mostov. Karol
Veliki.

Krastavi sistem cest in poštnih
zvez, ki se prenašale ljudi, blago in
sporočila, ki jih je potrebovala mo-
gočna rimska država v svrhu svoje
vojaške in civilne uprave, v svrhu
svoje trgovine, omike, zdravja in ne-
štetnih drugih zadostitev visoko raz-
vite kulture — vse je razpadlo kakor
čez noč, ko se je sesula rimska kul-
tura in moč pod brabralno silo div-
jih barbarških narodov, ki so se na-
selili na zemlji nekaj tako cvetoče-
ga svetovnega cesarstva.

Na razvalinah Rima se je jela po-
javljati nova kultura. Ni bila zmog-
na, da bi nadaljevala tam, kjer je
prenehala latinska in zato tudi vseh
onih sredstev, ki si jih je ta ustva-
rila, ni mogla in ni znala porabiti
in naprej vzdržati v isti namen. Vse
prometne zveze so postale pozablje-
ne, preko cest so zrastle travniki in
gozdovi. Edino reke in morje je slu-
žilo v komunikacijsko sredstvo.

Šele Karol Veliki (+ 814), ki mu
je dala zgodovina ime restavratorja
rimskega cesarstva, se je po vzgladu
svojih velikih prednikov vel brigati
za javna pota; ukazal je občinam, da
morajo vzdrževati mostove, poprav-
ljati ceste. Tako, kakor so morale
v rimskih časih dajati sosednje ob-
čine ves potrebni material, delavce
in denar, je ostalo tudi v srednjem
veku. Toda že v pričetku enajstega
stoletja so vse to pozabili, kameniti
rimski mostovi so razpadli, za silo so
jih nadomestili z lesenimi, toda od
štirinajstega stoletja naprej tudi teh
niso več delali.

Tako je ostalo z malimi izjemami
do zadnjih dveh stoletij. Cest niso
gradili nikjer; izvožena pot je nado-
mestovala zgradbo, tako, kakor smo
čuli pripovedovati v enem prejšnjih
poglavjih angleškega pisatelja.

Državna oblast je odrekla popol-
noma in na vsej črti. Tu se je poja-
vil nov važen element: cerkev.

Na koncu enajstega stoletja se je
pojavoilo v tedanji evropski kulturi
nepopisno navdušenje za zgradbo
cerkvenih stavb. Največje cerkvene
stavbe Francije, Nemčije in Avstrije,
ki jih obudujemo do danes, so
pričeli zidati v teh časih. Močji sa-
mostanov niso več zadostovale. Be-
nektinci na Nemškem so ustanovili
sicer svoje podružnice, Bauhütten
imenovane, ki so se pečale samo z
zgradbo novih cerkvenih svetišč, to-
da kmalu so pritegnili vse posvetni
svet posebno tedaj nastopajočega
meščanstva in oznanjevali sodelova-
nje na zgradbi kakor najboljšo sred-
stvo za uspešno pokoro.

Čim priprosteje je bilo opravilo,
tem večje zaslužnje za večno zvelič-
anje. Može in žene vseh stanov,
knezi, vitezi, kakor priprosto ljud-
stvo — vsi brez razlike so vlačili ka-
menje in les na kraj stavbe.

Poleg svetišč je obrabala cerkvena
oblast največje pozorstvo gradbi-
mostov. Kakor so se zdele stari grški
cerkveni organizaciji "svete ceste"
kakor najvažnejše za romarje v sveta
mesta, kakoršnje so bile n. pr. Delfe,
je oznanjevala krščanska cerkev v
srednjem veku gradbo mostov kakor
milosrdje. Škofovski in papežev
odpustke si je zaslužil, kdor se je
udeleževal takega dela.

Kakor višek te epohe moremo za-
znamovati ustanovitve posebnega re-
da na Francoskem, imenovanega
Frères Pontifes ali Frates pontifi-
ces, t. j. bratovščina za gradbo mo-
stov.

Reven mlad pastir iz kmetske po-
krajine Vivare, poznan kasneje pod
imenom "mali Benedikt", je trdil,
da je čul Kristov glas, ki mu je ukal
zgradbo mostu na onem krajju re-
ke Ron, kjer se zbirajo navadno ro-
marji, ki potujejo v Rim k grobovom
apostolov.

Na tisoče delavcev in kmetov iz
vse okolice se je pridružilo malemu
Benediktu in iz tega napol posvetne,
napol menihovske družbe je nastala
imenovana bratovščina, ki ji je po-
ojl papež svojo aprobacijo.

Med leti 1177 in 1189 se je gradil
velik kamenit most preko reke Ron
pri Avinjonu. Po vzgladu te družbe
se je ustanovila leta 1190 v Lyonu
enaka bratovščina, toda ta ni sezi-
dala več, nego en sam obok. Imenit-
no se je obnesla bratovščina sv. Du-
ha na zgradbo mostov, ki je delala
na zgradbi skoro petdeset let. Leta
1309 končani most je slonel na 23
kozilih in je meril 840 metrov v dol-
žino.

Na Italijanskem in Španskem so si
nadejali to nalogo Johaniti in Tem-
plarji, ki so drugič pomagali in
stregli bolnikom in revežem.

Dasi so bile javne ceste v vsem
srednjem veku tako zelo zanemarje-
ne, vendar dobivamo v raznih epo-
hah veliko nagujenje do potovanja.
Kakor velik popotnik svoje dobe
nam je znan posebno Karol Veliki.
Pri koncu svojega vladanja (l. 807)
je ustanovil redne poštne zveze med
svojim bivališčem in italijanskimi,
nemškimi ter zapadno-francoškimi
pokrajlinami.

Štiri dni.

Črtica iz rusko-turške vojne.

Ruski spisal V. M. Garšin.

Spomnjam se, kako smo tekli skoz
gozd, kako so svinčence brenčale, ka-
ko smo se preivali skozi glovogo gr-
movje. Strelji so padali vedno pogos-
teje. Na gozdnem parobku smo za-
gledali nekaj rudečega, ki se je pri-
kazovalo zdaj tu, zdaj tam.

Sidorov, mlad vojak iz prve kom-
panije (Le kako je prišel v našo vr-
sto? mi je šinilo v glavo), je naer-
krat počel na tla in se molče z ve-
likimi prestrašeni očmi ozrl po
meni. Iz njegovih ust je bruhnila kri
v rudečem curku. Da, spominjam se
tega natančno. Spominjam se tudi,
kako sem skoro na kraju gozda, v go-
stem grmovju, zagledal — njega. Bil
je velik, debel Turek, a drvil sem
naravnost naden, čeprav sem šibek
in suh. Nekaj je počilo, nekaj — ka-
kor se mi je zdelo — pošastnega je
zletelo mimo; v ušesih mi je začelo
zvoniti. "Ta je gotovo ustrelil na-
me", sem si mislil. Toda on se je
stisnil z vskrnikom groze nazaj na
polj glogov grm. Lahko bi bil šel
okoli grma, a on je od straha vse po-
zabil in je zlezal gor na trnjeve veje.
Z enim udarcem sem mu izbil puško
iz roke, z drugim sem pogreznil svoj
bajonet nekam noter... Nekaj je te-
daj zastakalo, zatulilo. Potem sem
dirjal naprej. Naši so upili "ura!"
— padali, streljali. Vem natanako,
da sem tudi jaz, ko sem prišel iz goz-
da na prsto polje, oddal nekaj stre-
lov.

Naenkrat se je "ura!" razlegnil
glasneje in vsi smo se hitro pomikali
naprej. To se pravi, ne mi, ampak
naši, kajti jaz sem zaostal. Meni se
je zdelo to čudno. Še čudneje pa je
bilo, ko je naenkrat vse izginilo; vse
upitje in streljanje je utihnilo. Sliš-
al nisem ničesar več, videl sem sa-
mo nekaj sinjega; to je moralo biti
pač nebo. Potem je izginilo tudi to.

Nahajal se nisem nikoli v takem
čudnem položaju. Ležim, se mi zdi,
na trebuhu in vidim pred seboj samo
majhen košček zemlje. Nekaj biljk
trave, mrvljiva, ki leze po njem
navzdol, nekaj smeti, najbrž od lan-
ske trave — to je ves pred menoj
ležeči svet. In gledati morem samo
z enim očesom, ker je drugo zatisnje-
no od nekaj trdega, najbrže od ka-
ke veje, na katero se naslanjam moje oko.

Meni je strašno neugodno; rad bi
se premaknil, a nikakor ne zapopa-
dem, zakaj se ne morem ganiti. Tako
preteče nekaj časa. Slišim evranje
kobilje, brenčanje čebele. Drugače se
ne dogodi ničesar. Končno napnem
moči, osvobodim desno roko pod se-
boj in le na se hočem, obe roki upiraje
v tla, vzdigniti na kolena.

Nekaj ostrega in naglega — kakor
strela — izpreleti celo moje telo od
kolen do prsi in do glave — in vno-
vi se prevrnem. Zopet tema, zopet
nič...

Prebudil sem se. Zakaj vidim zvez-
de, ki blešče tako svetlo na temno-
modrem bolgarskem nebu? Ali ni-
sem v šotoru? Zakaj sem ga zapu-
stil? Premaknem se in začutim rez-
ko bolečino v nogah.

Da, ranjen sem bil v bitki. Ne-
varno ali ne? Tipljem po nogah-tja,
kjer boli. Toliko desna kolikor tudi
leva noga je pokrita s strjeno krvjo.
Čim se ju dotaknem z rokami, je bo-
lečina še večja. Bolečina — kakor
zobobol: dolga, v srce segajoča. Po
ušesih — zvonjenje, glava postaja
težka.

Medlo spoznavam, da sem ranjen
na obeh nogah. Kaj pa je to? Za-
kaj me niso pobrali? Mar so nas
Turki nabili? Domišljati se začne-
vam vsega tega, kar se je zgodilo
z menoj, najprvo medlo, potem raz-
ločneje, in se prepričam, da je ne-
mogoče, da bi nas bili porazili. Kajti
padel sam bil jaz, sedaj se tega ne mo-

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

S steklenico
PAIN-EXPELLERJA
odpodite bolečine.

To sredstvo nima para. Nič ne
olajša tako hitro in majo rev-
matizem, nevralgijo, zvrzjenja
itd.

Dobi se v vseh lekarnah po 25
in 50c.

F. Ad. Richter & Co.,
115 Pearl St., New York.

Pažite na varstveno
znakovo s strelom.

rem spominjati; vem samo še, kako
so vsi drvil naprej in mi je ostalo
nekaj sinjega pred očmi — in pal
sem na travnik — zgoraj na hribu.
Na ta travnik je pokazal naš mali
bataljonski načelnik. "Otrociče, mi
bodem tam!" nam je zaklical s svo-
jim krepkim glasom. In bili smo tu;
toraj nismo pobiti... Zakaj pa ne
niso odnesli? Kajti travnik tu je
odprt prostor, vse je lahko pregled-
ati. In gotovo ne ležim tu sam.
Streljali so tako pogosto. Treba en-
krat obrniti glavo in pogledati. Zlaj
morem lažje napraviti to, kajti ko
sem, prebujajoč se iz nezavesti, videl
bilko in mrvljivo, ki je težja z glavo
navzdol, in sem se izkušal vzdigniti,
nisem pal v staro lezo, ampak na
hrbet. Zato tudi vidim zvezdo.

(Dalje prihajajo.)

Ali hočete dobiti nekaj pojma
O ANGLEŠČINI
in
AMERIŠKI PISAVI?
Pišite na nas. Poučujemo že dve
letji potom dopisovanja angleščino in
lepopisje. Pojasnila popolnoma za-
stoj. Pišite še danes!

Slovenska korespondenčna šola,
6119 St. Clair Ave. (Special Box 10)
Cleveland, Ohio.

**POZOR
rojaki!**

Kdor kupuje
uro ali drugo
zlatnino, naj
gibe po lipo ali
kani slovenski cenik. Cene so zelo nizke, ostrlje se
na blago. Mi pošiljamo božična in novoletna darila
direktno v vaši kraj in jamčimo za sprejem.
Pišite danes po cenik.

DERGANCE, WIDETICH & CO.,
1622 Arapahoe St., Denver, Colorado

POZOR ROJAKI!

Novoinajdena, garantirana, zdrava
Alpen Tinktura za plešaste in odobrad-
ce od kterega v 6 tednih lepi, gosti lasje,
brki in brada popolnoma rastejo. Re-
matizem in trganje v rokah, nogah in
križu, kakor potne noge, kurje očesa,
bradovice in ozeblinje, vse te boleznice se
popolnoma odstranijo. Da je to resnica,
se jamči \$500. Pišite takoj po cenik,
kterega Vam pošljem razstoj!

JAKOB VARČIC,
P. O. Box 69, CLEVELAND, O.

Ne pozabite, da edino jaz žgem
BRINJEVEC iz importiranega brin-
ja.

BRINJEVEC zaboj od 12 stekle-
nic (5 steklenice 1 galona) \$13.00.
Manj kakor en zaboj ne razpoši-
ljam.

DROŽNIK, galona \$2.75. Razpoši-
ljam v sodih od 4½ do 10 ali 50
galon.

TROPINJEVEC, galona \$2.50. —
Razpošiljam v sodih kakor drožnik.

CONCORD DOMAČE VINO, galo-
na 50¢; v sodih od 50 gal.

CATAWBA DOMAČE VINO, galo-
na 75¢; v sodih po 50 gal.

Priložite naročilu tudi denar.

JOHN KRACKER,
EUCLID, OHIO.

**NARAVNA
KALIFORNIJSKA VINA
NA PRODAJ.**

Dobre črne vino po 50 do 60 ct.
galon s posodo vred.

Dobre bela vino od 60 do 70 ct.
galon s posodo vred.

Izvirna travpica od \$2.50 do \$3
galon s posodo vred.

Manj nego 10 galon naj-
niže ne naroča, ker manje ko-
linje ne moremo razpošiljati.
Zajedno z naročilom naj gg. na-
ročniki določijo denar, osiroma
Money Order
Splošnovanjem

Nik. Radovich,
94 Vermont St., San Francisco, Cal.

Slovensko katoliško
podp. društvo **svete Barbare**

Za Zedinjene države Severne Amerike
Sedež: Forest City, Pa.
Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania

ODBORNICI:

Predsednik: ALOJ. ZAVERL, P. O. Box 347, Forest City, Pa.
Podpredsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 51, Mineral, Kans.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 697, Forest City, Pa.
II. tajnik: ANTON OSTIR, 1134 E. 60th Street, Cleveland, Ohio
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.

NADZORNICI:

MARTIN GERČMAN, predsednik, Weir, Kans.
KAROL ZALAR, I. nadzornik, P. O. Box 547, Forest City, Pa.
JOS BUCENELI, starejši, II. nadzornik, Forest City, Pa.
FRANK ŠUNK, III. nadzornik, 50 Mill Street Luzerne, Pa.

FOROTNI IN PRIZIVNI ODBOR:

PAVEL OBREGAR, predsednik porotnega odbora, Weir, Kans.
JOS PETERNEL, I. porotnik, P. O. Box 95, Willock, Pa.
IVAN TORNIČ, II. porotnik, P. O. Box 522, Forest City, Pa.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku: IVAN TELBAN, P. O. 7,
Forest City, Pa.
Društveno glasilo je "GLAS NARODA."

PIRUHE pošiljajo naši rojaki
radi svojim sorod-
nikom, prijateljem
ali znancom v staro
domovino in to se-
veda najraje v go-
tovem denarju, kar pa najhitreje, najvestneje in najceneje je
preskrbi

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Podružnica:
6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Čemu bi drugim segali, ako Vam Vaš rojak najboljšo
postreže? Sedaj pošiljamo
100 kron avstrijske veljave za \$20.45.
s poštino vred.

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še
sprejet v zdraviljenje slavnega in znamenitega Dr. J. E.
THOMPSONA-A, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega
Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdraviljenje spre-
jetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov,
nam zopet spričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost in
zmožnost v zdraviljenju vseh boleznij

Najboljša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč,
ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadolbiti.
ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne izgubite nade, ako Vam drugi
zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti — zato torej če
se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako težki in ne-
varni bolezni, kakor:

reumatizmu,
kašlju,
nadubi,
prehlajenju,
sušici,
na pljučah,
na jetrah,
na ledicah,
na srcu,
na živcih,
na dušniku,
na vodenici,
na želodcu,
na zlati žili,
na trakuji,
slabosti pre-
bavnih or-
ganov,
slabokrvnosti
na očeh,
v ušesih,
na hšaju,
na srbečini,
na prhutah,
na mazulih,

DR. J. E. THOMPSON.

**Kakor tudi tajnih moških in ženskih spolnih
boleznih:**

triperju, čankerju, sifilisu, izcurjenju moškega soka, nezmož-
nosti v spolnem občutju; nade na belem toku, nerednem
mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, —
tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem
svetu radi njegove izkušnosti v zdraviljenju dobro poznatega
Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je nj jedne

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEŽNI
kateri bi ne bila njemu dobro in natančno spoznata in kateri bi se
on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

**Zdravljenje vseh spolnih boleznij ostane
strogo tajno.**

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdraviljenje. Vaša
lastna korist je in da ne odlašajte temuž takoj v materinem jeziku
pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRA-
VIŠČE kateremu na čelu stoji slavni zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON
342 W. 27th St. New York, N. Y.

DR. J. E. THOMPSON
342 W. 27th St. New York, N. Y.

SLOVENCI IN SLOVENKE, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARO-
DA" NA VEČJI IN NAJČENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIKI

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.

s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIMAELO ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 624 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomožni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Bx 523, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: FRANK SEGA, L. Box 239, Conemaugh, Pa.
Pomožni blaga: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NAZORNIKI:

JACOB KOCJAN, pred. naz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, P. O. Box 101, Conemaugh, Pa.
JOSIP DREMELJ, nadzornik, L. Box 275, Conemaugh, Pa.

POROČNIKI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
IVAN GLAVIC, porotnik, P. O. Box 823, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

E. E. BRALLIER, Greave St., Conemaugh, Pa.

Dotazna račta, oziroma njih uradniki so ljudno prebrani pošiljalci. Zanimanje naravnost na blagajnik in alkohol drugem, vse druge prijave pa na glavnega tajnika.

V slučaju da opazijo družinski tajniki pri mesečnih poročilih, da niso kjerisih v poročilih glavnega tajnika tako pomankljivo, naj to nemudoma naznani na urad glavnega tajnika da se v prihodnje popravi.

Družinska glasila so "GLAS NARODA"

V padisahovej senci.

Spisal Karl May; za G. N. priredil B. P. L.

SESTA IN ZADNJA KNJIGA.

Ž U T.

(Nadaljevanje.)

"Tega pač ni mogoče dobiti."
 "O, vendar! Baje se dobijo ljudje, ki znajo narediti ogenj, ki gori pod vodo. Alahu bodi hvala, da smo z golim strahom odšli! Kaj naredimo sedaj?"
 "Počakajmo še nekaj časa in poskusimo, če je mogoče brez nevarnosti priti v rov."
 Ko potече nekaj minut, ne da bi se kaj slišalo, se vrnem z Halefom v hodnik. Mnogo kamnov leži po tleh in čim dalje greva, tem več jih je. Stene kažejo nevarne razpoke; ključu temu greva previdno naprej, dokler ne prideva do prostora, kjer je rov popolnoma zasut. Vrneva se. Zakaj naj bi se padajala v nevarnost, ko ni več treba. Jemika sta oproščena in drugo nas nič ne briga. Gledati moramo samo, da pridemo na zemsko površje.

Stojka moramo nesti in tudi Galingré potrebuje podporo. Ker pa pred vsem rabita svež zrak, ju najprvo ukramamo. Ko pridemo do vode, ju dvignemo v čoln. Tudi jaz grem v tega, da vodim krmilo. Komadli sledi z drugim močnim možem, da bi veslala. Dragi morajo čakati, ker za več, kakor za en čoln, ni prostora.

Ko pridemo na prosto in nas vidijo na obrežju stoječi ljudje, začnejo glasno klicanje. Mnogo od njih kaže na višino na pečine; drugi vprašujejo, če se je posrečilo najti iskane in ko gostilničar to vprašanje potrdi, dirjajo v smeri z našim čolnom proti vasi.

Drugi čolni čakajo v prosti vodi na nas. Gostilničar prestopi v naslednji čoln, da bi ga pripeljal do rova. Obeh ne rabim več, ker žene čoln voda in je treba samo še krmariti, da se vstavim pri mostu. Tam nas pričakujejo ljudje, ki so se jako požurili in nas prehiteli. Oba oproščena vzamejo iz čolna in ju nesejo zmagoslavno v sobo, kjer sedi Anglež pri žutu še vedno tako, kakor smo ga zapustili.

"Sedaj prihajate, Master," pravi. "Je jako dolgo časa trajalo. Ali sta ta dva iskana?"
 "Da. Vaša tovariša sta, s kterima ste ticali v rovu."
 "Well! Naj si ogledata malopridneža, kteremu se imata za ječo zahvaliti. Najbrže ga obdarita."

Ljudem ne zaupam kljub veselju, s kterim sprejmejo oproščence. Da se ne bi mečli s pogledi z Perzijcem razumeti, dovolim samo onemu, ki vodi Stojkoto, da nam sledi v sobo. Galingré naredi teh par korakov brez pomoči.

Lahko si je predstavljati, s kakimi pogledi in besedami pozdravita svojega mučilen. Pogledov ne vidi, ker ima oči zaprte, in za besede se ne briga. Tako je, kakor bi sovražno poživilo Stojkove noge. Izrga se Škipetarju, ki ga podpira, hiti k Žutu, ga sune z nogo in pravi:

"Ujusi kepek — pes, garjev! Alah je dopustil, da sem prišel iz tvoje roparske jame. Tvoja ura je prišla. Tuli bodiš vsled muk, ktere ti pripravim!"

"Da," mu pade Galingré v besedo, "stotokrat naj se pokori za to, kar se je nal nam in mnogim drugim pregrešilo."

Tako ga začneta z nogami suvati, da jima moram zapovedati:

"Pustita ga! Saj ni vreden, da bi se ga z nogami dotaknila. Drugih je dovolj, ki bodo prevzeli rabeljski posel."

"Drugi?" zakliče Stojko in oči se mu jezo zablisajo. "Kaj rabim druge! Meni je zapadel, meni! Jaz sam hočem prevzeti maščevanje!"

"O tem govorimo pozneje. Saj ni samo tebi, ampak vsakemu izmed nas zapadel. Zadovolji se sedaj s tem, da si oproščen. Pusti si prinesiti rakijo in vrgni z njo noge, ker mislim, da jih bodeš kmalu rabil."

Obrnem se k možu, ki ga je privedel in pristavim:

"Zakaj ste takrat, ko smo prišli iz rova, kazali v višino?"

"Ker se je tam nekaj zgodilo," odgovori. "Karavlj se je moral zrušiti; ni ga več videti. Ko smo že nekaj časa na vas čakali, je zgoraj neznanško počilo. Kamenje je letelo na okrog in plameni so švigali visoko v zrak. Nekaj jih je oddirjalo ob reki tja, kjer je mogoče stolet videti. Ko so se vrnilo, so rekli, da je izginil."

"Najbrže je uničen in z njim tudi šaht. Žut je najbrže položil eno ali več min, da bi vhod od zgoraj onemogočil. Nekdo od nas je bil tako nepreviden, da je prišel z lučjo zažigalni vrvice približno, nakar je nastala eksplozija."

"Potemtakem je vse uničeno in ni več mogoče videti notrine v hribu?"

"To se Žutu vendar ni posrečilo. Samo šaht je zamašen. Skozi rov pa je še vedno mogoče priti notri. Prav lahko je priti do mučilnice, kjer je svoje živce trpinčil."

Sedaj so se vaški 'otaneč' zopet zbrali.

Kaj neki Žut čuti. Popolno miru je in se niti ne gane. Dela se tako, kakor nekteri hrošči, ki se v sovražnikovi bližini potajijo. Pri hrošču se to dogaja vsled smrtne strahu; pri človeku je pa najbrže stamovanje eden vzrokov in tudi tega o Žutu ne mislim več tako slabo, kakor prej. Seveda ni pravo čuvstvo, ki mu oči zapira.

Može nas obkolijo in ogledujejo. Častiljivi starček vpraša:

"Kaj je z njim? Ne gane se in njegove oči so zaprte. Ali se je kaj z njim zgodilo?"

"Jok, jok!" odgovori Halef hitro. "Ne, ne! Sramuje se!"

Tudi te glasno in zasmehujoče izgovorjene besede Žuta ne predramijo.

"Sramuje se? To je nemogoče! Sramovati se more le oni, ki je kaj neumnega naredil. Čini tega moža pa niso neumni, ampak grozni. Hudci se ne more sramovati. Priplazil se je med nas in nas več let goljufal. Zadnji dnevi in ure njegovega življenja mu morajo vzbuditi sladkosti, ki ga čakajo v peklu. Gospod, ti si, ki si mu potegnil krinko z obraza; ti tudi določi, kaj se naj z njim zgodi."

Sedaj stopi starešina naprej in pravi:

"Dovoli, da ti jaz odgovorim. Seveda praviš, da sem samo radi tega dobil urad, ker ga noben drugi ni hotel sprejeti; o tem se ne bodedo prepričaj, če je res ali ne; ker ga pa že imam, moram tudi svojo dolžnost izvrševati. Radi tega o tem, kaj se naj z Kara Nirwanom zgodi, nima noben drug določevati, kakor samo jaz. Kdor se temu upira, dela proti postavi."

"Tvoje besede se lepo čujejo," meni starec. "Toda videti moramo, če je efendi zadovoljen."

"Zadovoljen bodem, če se bo držal starešina postav, na ktere se sklicuje," odgovorim.

"Ravnal bodem po njih," zagotavlja imenovani.

"No povej toraj, kaj si sklenil!"

"Najprvo moramo Perzijca oprostiti vezij."

"Ah! Zakaj?"

"Ker kot najpremožnejši in najuglednejši v vasi takega ravnanja ni navajen."

"Ravnaj se z njim kakor z roparjem in morilecem, ne pa kot najuglednejšemu možu v Rugovi!"

"Saj vendar še ni dokazano, da je to storil, česar ga dolžiš."

"Ne? — Res ne?"

"Ne, ker to, da si ga videl v rovu, še ničesar ne dokazuje."

"Toda tukaj stojijo tri priče, ki lahko prisežejo, da jih je pustil zapreti!"

"Potem je šele po položeni prisegi njegova krivda dokazana; jaz sem le navaden muhtar — župan — in ne smem od njih vzeti prisage. Dotedaj velja Perzija za nedolžnega in zahtevam, da ga takoj oprostite."

"Kje in kdaj se bode prisega položila, mi je vseeno. Prepričan sem o njegovi krivdi. Sicer pa si kot muhtar za vse, kar se v vasi zgodi, odgovoren. Če ne veš, kterega zadene krivda, te bodem pustil zvezati in prepeljati v Prizren k mutesarifu."

"Gospod!" zakliče prestrašeno.

"Da, to bodem storil! Hočem, da ga za storjena hudodelstva doleti zaslužena kazen in če ga noče polastiti, si njegov sokrivce in bodem s teboj tudi kot z takim ravnal. Menda si že uvidel, da se z menoj ni šaliti. Pazi, da ne obudiš moje sumnje!"

V zadrego pride, ker sem pač pravo zadel. Tudi, če ni Žutov zaveznik, si menda misli, da nič več koristi, če se postavi na njegovo stran. Od mene, kof tujca nima ničesar pričakovati. Moja grožnja pa ima zaželjeni vpeh, ker vpraša precej poparjeno:

"No, kaj zahtevate, da se zgodi?"

"Zahtevam, da pošljete takoj sela v Prizren, ki naj naznani, da je Žut vjet. Tam so padisahovi dragonci. Mutesarif naj takoj pošlje častnika s potrebnim možtvom, da ovičedejo jetnika in njegove tukašnje sokrivce. Preiskava se mora vršiti v Prizrenu."

"Kako pa prideš na misel, da ima tukaj Žut zaveznike?"

"Zdi se mi tako, in gotovo vem, da se ne motim. Zdi se mi tudi, da spadaš ti k temi in se bodem tudi potemtakem napram tebi zadržal."

"Gospod, take žalitve si moram najstrožje prepovedati! Na kak način pa bi bilo mogoče najti njegove zaveznike?"

(Dalje prihodnjik.)

SLOV. TRGOVSKI POMOČNIK

išče službo; izvežban je v trgovini z mešanim blagom, zmožen slovenščine, angleščine in nemščine. Naslov: 6104 St. Clair Avenue, N. E., (11-14-2) Cleveland, Ohio.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom v Minnesoti naznanjamo, da je g. JAKOB ŠKERJANC pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda". Omenjeni je namreč nespособen za težko delo, vsled tega ga rojakom toplo priporočamo. Upravništvo "Glasa Naroda".

KJE JE FRAN GRŠINA?

Doma je iz Gorjega Zemna pri Ilirski Bistrici. Pred par leti je bil na Arrow, Pa., in sedaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi naznani, za kar bodem zelo hvaležen, ali naj se pa sam javi. — Frank Vličič, P. O. Box 204, Hallton, Pa. (11-15-2)

KJE JE MOJ BRAT JANEZ JERMAN?

Doma je iz Cerknice pri Raketu. Bival je nekje v Montani. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, naj mi naznani, ali pa naj se sam javi. — Jacob Jerman, Box 183, Camp 35, Richwood, W. Va. (12-16-2)

NA PRODAJ

hiša s 14 sobami, pripravna za pet družin, na lepem prostoru, v slovenski naselbini, in sicer zaradi odhoda posestnika v staro domovino. Cena in vse drugo se izve pri: John Sinar, 1371 E. 39th St., Cleveland, Ohio. (14-15-2)

POZOR KROJAČI!

Takoj rabim tri krojače (Vest-makers), kteri razumejo izdelovati telovnike. Oglasite se pisмено na naslov: Martin Kotze (Vestmaker), 6 E. 6th St., Kansas City, Mo. (14-19-2)

NAZNANILO.

Bratom Slovincem in Hrvatom naznanjam, da je v korist onemu, ki želi dobro in naravno vino, če se obrne na posestnika vinograda, ne pa na agente, kteri nimajo svojega vina.

Cena dobremu belemu vinu je 30c galona in črnemu pa 28c galona. Tovorne stroške plačate sami. Manjši naročil od 50 gal. ne sprejemem.

Kjer je vas več skupaj, zložite se za celo karo, to je za približno 60 sodov in dam znižano ceno, za ktero se pisмено dogovorimo.

Z naročilom se pošlje polovico denarja v naprej in ostanek po sprejemu. Prosim za natančni naslov, kam naj vino pošljem.

Za obilo naročil se priporočam Frank Stefanich, posestnik vinograda, R. R. 7, Box 81, Fresno, Cal.

Ne odlašaj!

Če želiš potovati starodomovino, pisati za vožnje cene, kretanje parnikov in druga pojasnila, na tvrdko Frank Saksco Co., 82 Cortlandt St., New York, N.Y. Ako naznaš prihod, pričakuje te naš uradnik na postaji in spremi na parnik, vse brezplačno.

PROFESOR Dr. E. C. COLLINS, ustanovitelj Collins N.Y. Medical Institute za dobrobit Slovencev v Americi.

POZOR ROJAKI!!

Varujte se po nizki ceni ponujana zdravila in onih zdravnikov, kateri vam hitro zdravljenje obljubujejo.

Ravno sedaj je najnevarnejši čas, ko človek najhitreje oboli. V tem času se najraje oglašajo zdravniki-mazači, kateri boleznim niti poznati ne morejo, še manj pa ozdraviti. Ponujajo pa bolnikom po ceni ničvredna zdravila, ki pa več škodujejo, kakor koristijo.

VARUJTE SEBE IN VAŠO DRUŽINO.

Vsak Slovenec mora čuvati samega sebe, kakor tudi svojo družino pred takimi zdravniki in zdravili. Ne pustite se zapeljavati in na ta način varati od zdravnikov, katerih nobeden ne pozna. Slavni zdravniški zavod **COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** je poznan pri vseh Slovincih, ki mu hvala dajejo in ga častijo. Tekom pretečenih 13 let svojega obstanka so zdravniki tega zavoda ozdravili na tisoče Slovencev. Vsled tega se nahaja v tem zavodu tudi na tisoče in tisoče zahvalnih pisem od Slovencev, katerih drugi zdravniki niso zamogli ozdraviti, ker ne razumejo zdraviti in ne poznajo pravih sredstev in dobrih zdravil. Zdravniška spretnost in čudodelna metoda zdravnikov **The Collins N. Y. Medical Institute** je še vsakem pomagala.

Ako toraj bolnjete na kateri označenih ali slišenih boleznih, kakor: boleznim pljuč, prs. jeter, črev, želodca mehurja ali boleznim v grlu, nosu, glavi, ušesih, očeh, ali ako imate katar, kašelj, težko dihanje, bljuvanje krvi, mrzlico ali vročico, nepravilno prebavo, zlato žilo, reumatizem, trganje po životu, nečisto ali pokvarjeno kri, vrtoglavost, nevrozno, vodenico ali kako drugo živno bolezen, anemoglost v spolnem, obsevanju, posledice samozdravljevanja, mazule, hraste ispadanje las ali kako drugo kožno bolezen. Vse ženske bolezni, kakor padanje maternice neredno čiščenje, neplodovitost, beli tok, stišis, jetiko itd. Ako imate tajno meško ali žensko bolezen, ne odlašajte niti dneva ter pridite osebno v ta znameniti zavod ali pa pišite v slovenskem jeziku na:

The Collins New York Medical Institute.

140 WEST 34th STREET — NEW YORK,

kjer ste lahko sigurni, da dobite najboljša zdravila, izborno postrežbo ter bodete pod oskrbo glavnega profesorja in ravnatelja tega slavnega zavoda, kateri je ozdravil že na tisoče Slovencev tekem 13 let svojega obstanka tega slavnega in dobrodelnega zavoda. Vsakemu slovincu je znano dobro ime in slovitost **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** in da je eden najstarejših in najboljših, in da je edini zdravniški zavod v New Yorku ki se sme imenovati **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** in da oglašuje samo zato, da vas ozdravi. Mnogo drugih zdravnikov ki danas po časopisih oglašajo in zdravila po nizki ceni prodajajo, dasiravno niso nič vredna, so pri Collins New York Medical Institute prosili za dovoljenje, da bi se v tem slavnemu zavodu učili spoznavati bolezni in pripravljati dobra zdravila, ki tudi res ozdravijo.

Poslajte 15 centov v znakah za, znamenito, od Dr. E. C. Collinsa spisano knjigo: "Človek, njegovo življenje in zdravje", katera vas podučuje kako si samorete zdravje ohraniti in kako vam je mogoče v slučaju bolezni ozdraviti. To znamenito knjigo bi morala imeti vsaka slovenska družina v hiši.

Vsa pojasnila in nasvete vam daje ravnatelj sam, in to zastoj. Pišite ali pa pridite osebno v

Collins N. Y. Medical Institute

140 W. 34th Street, New York City.

Dr. E. E. Hyndman, Vrhovni ravnatelj.

URADNE URE 80: Vsaki dan od 10 ure dopoldan do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 dopoldan do 1 ure popoldan. Ob torkih in petkih od 7 do 8 ure zvečer.